

ELŐFIZETÉSI ÁBAR:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... — 16 kor.
 Negyedévre... — 4 "

Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... — 20 kor.
 Negyedévre... — 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... — 24 kor.
 Negyedévre... — 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével.

Beszerezés és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

Asszereztőség köziratok visszaszállítás
 vagy megőrzésére nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes más ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 13.

A kalocsai installáció.

Aki ezt a címet olvassa ne gondoljon a mi politikai világunkat oly szomorúan jellemző installációkra, melyek hónapok óta folynak a törvényhatóságok székhelyein. Nem ilyen installáció megy ma végbe Kalocsán. Egészen más jellegű installáció ez, igazi örömmünnepe nemcsak a kalocsai érseknek, hanem az egész érseki tartománynak, mely csaknem a félországra terjed ki, magában foglalva Délmagyarországot, Bihar, Békés, Hajdu és Szilágymegyét és Erdélyt.

Felületes emberek megütköznek rajta, hogy noha a mai botrányt imparlamentarisan, törvénytelennek tartja a közvélemény s ennek a fel fogásnak kifejezést is ad a törvényhatósági installációk alkalmával, hogy akkor a főpapi székek betöltése nem ütközik semmi akadályba sőt a püspöki installációk is a hagyományos módon mennek végbe. Igazán csak felületes ember akadhat meg ilyenmin. A király a főpapi javadalmakat mint apostoli király, mint a magyar kath. egyház főkegyura adja. Ezt pedig nem érinti sem a törvényen kívüli állapot, sem a kormány helyzete.

Hogy pedig a kalocsai érsek hagyományos módon foglalja el főpapi székét, jól teszi. Tudjuk, hogy az ő szerénysége nem illet őhajtott, de megkívánja ezt

magas egyházi és közjogi méltósága. Megkívánja még a mai szomorú politikai viszonyok közt is. Hiszen ide s tova annyira vagyunk, hogy sem a parlamentben, sem a vármegyeházán nem jöhetnek össze az emberek. Ugy leszünk, mint egykor a Bach-világban. Annál jobban frekventáljuk az egyházi, irodalmi és társulati összejöveteleket. A máriazelli bucsun tünt fel először a kiegyezés reménycsillaga. Ma is oda kellene fordulni segítségért, ahonnét a legnagyobb támogatást kaphatja a nemzet is — az Ur zsámolyához.

Jézus nevenapján Jézus Szive szerint való főpap foglalja el ma az Asztrikok, Tomoryak, Lonovicsok, Haynaldok trónját. Városi Gyula minden szerénysége dacára is igazi disze, gyöngye volt eddig is a püspöki karnak, míg Székesfejérvárnak volt főpásztora. Most magasabb méltóságban, nagyobb körben fogják érezni krisztusi szeretetének áldásait.

Várossy Gyula évtizedeken át szorgalmas, alapos tudású és előkelő ízlésű művelője volt a teológiának és a magyar történettudománynak s odaadó buzgalommal szolgálta Haynald oldala mellett a kalocsai érseki egyházmegye ügyeit. Majd mint a budapesti királyi központi papnevelő intézet kormányzója magyar papnevelés terén szerzett hervadhatlan érdemeket.

De főleg mint székesfehérvári püspök

szerezte meg a magyar katolikusoknak osztatlan tiszteletét és szeretét.

Igazi főpásztor ő, éltszentsége, szerénysége, mély theologiai tudása és odaadó szeretete a kereszténység aranykorának püspökeire emlékeztet. De emellett megérti a kor intő szavát, tudja, hogy a modern kor küzdelmei közt mire van szüksége a magyarországi katolikus egyháznak.

A katolikus egyleti életnek főpatronusa, bőkezű maecenása az új kalocsai érsek. Székesfejérvárt az ő buzgósága olyan palotát épített a kath. körnek, amilyen nincs a vidéken egyetlen hasonló egyesületnek sem. A keresztény szövetkezetek olyan virágzásnak indultak egyházmegyéjében, hogy mintául szolgálhat az egész országnak. A katolikus legényegyletek országos szövetségének és a keresztény munkasegyleteknek Várossy Gyula fővédnöke.

Aki szerény eszközökkel annyit tudott alkotni öt esztendő alatt, annak új magas méltóságában nagyobb hatáskörben való működéséhez méltán fűz a legszebb reményeket a magyarországi katolikus egyház.

Adja Isten, hogy e remények valóra váljanak s a mai kalocsai installáció nyomán bőséges áldás fakadjon az egyházra és hazára. *Dr. V. Gy.*

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Tengerparton.

Irta: Szabó Hona.

Az abbáziai vendéglő terraszán egyik sarokasztalnál magyarok ültek. A pesti közélet ismert jónévű alakjai, kik a főváros zajában megáhitottak némi nyugodalmat s ideszöktek pár napi pihenésre.

Egyikük nagyon elegáns, sima, nagyon sovány és cinikus uriember volt, egyébként báró. Rácsolva beszélt, szörnyű passzióval, különben pedig állandóan az édes semmittevésnek áldozott. Mellette ült Csokalyi Pali. Ha lehet még soványabb, mint a báró s épp ezért állandó karikktura modell. Nádszál vékonyságáról és azon fényes tulajdonságáról, hogy minden pillanatban kész volt elszundítani, a pesti kávéházak éjjeli baglyai ötletes, humoros, pikáns strófákat fagartak, az asszonyi fülek édes gyönyörűségére. Azonban nem szabad hinni, hogy Pali csak álomszuszék volt, ki az életben a legbölcsebb és legszellemesebb dolognak a szundi-

kálást tartotta. Oh nem. Pali, ha felébresztették, igen ötletes tudott lenni. Szó bősége, előadása nem is volt, csak ötletekben beszélt. Sokszor elszundítása is, tapintatosan megválasztott alkalmakkor igen szellemes ötlet vala. Nem is volt a »bagolyfészekben« más neve csak ötletes Palkó.

Nem volt kerek a társaság a vagyonos dzsentrik fehér hollója, az öblös hangú Kádas Gyuszi nélkül. Őt még a vidék nevelte fel, a szabad mezők tiszta levegője, a termékeny föld dus illata. Csupa erő és egészség volt és fekete, mint a bőven termő bánási föld. Friss, üde fiatalsága, aczélos ereje, napsütött arca erőteljesen, büszkén tünt ki a két sápadt, petyhüdt pesti mellett. Gyártás doktor és az »öt paraszt« közt ült Peley Oszkár. A két fekete ember közé ékelve szinte világított, ragyogott, a székesége. Nagyon szép férfi volt, a legszebb ember Budapesten. Szinte fölöslegesen ellátva szépséggel, mint egy divatos, bájos, puha asszony. Feltűnően gyönyörű kék szemei voltak. Aki meglátta, megbámulta, amerre tapadt nézése, onnan visszanezett rá mindenki. A hangja pedig olyan mély volt, mint a bánat. Ha a szemibe

nem bolondultak volna az asszonyok, okvetlen beleveszték a hangjába. S nem volt költő, mint hinnők, hanem képviselő és miniszterjelölt, a családi tradíciók áldozata. Azonban mégis inkább poéta volt. A szive, a lelke volt poéta, telve dallal, szerelemmel, csodás gondolatokkal. És nem írt soha egy verset. A lelke maga volt egy meg nem írott költemény. És nem is szeretett soha senkit. Nem találta meg földi szerelmének asszonyát. Hideg ember... mondták az asszonyok és rajongtak érte.

A materialista Gyártásnak tökéletes ellentéte volt az idealista Peley. S tán épp ez az ellentét vonzotta az anyag emberét. Ő ki az asszonyok gyöngességéből táplálta a maga nagy erejét, ki az asszonyokban csupán a szép egészséges testet látta, ki állatias, lélek nélküli szeretettel minden asszonyt szeretet: ezt a fiut lelkéből szerette. Nem értette, de szerette.

Gyártásnak nagyon alacsony nézetei voltak, a nőkről és az erkölcsről. Női becsületet nem ismert. »A nő a férfi céljaira előállított anyag, melyet izlése, vágya és akarata szerint felhasznál, mint ilyen értékes ugyan, de nem megbecsülendő és sohasem egyén«... Ily sala-

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

keztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Előnyös ruhabőrlet-táblázattal a cég szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is kezkesedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárdá-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

A politikai válság.

A rideg politikai válságnak egy érdekes szép virága nyílt: a hercegprimás levele, melyet a válság ügyében újévkor a királyhoz intézett.

Virág már van tehát de megéri-e vajjon gyümölcse? Nem fagyasztja-e le az érzéketlen közöny hidege?

|| Bár békehirekkel van még mindig tele a levegő, ma állítólag Fejérváry is együtt tárgyalt a vezérekkel, de a reménység csirája még mindig korai, még messze van a tavasz.

Mai hireink a válságról a következők:

A hercegprimás és a válság.

Az Ujság ma tudósítást közöl a hercegprimás közbenjárásáról a királynál. A tudósígy szól:

Ismeretes dolog, hogy az ellentállásra elszánt vármegyék felszólítást intéztek Vaszary Kolos hercegprimáshoz, hogy vezesse a vármegyék egy monstre-küldöttségét a király elé és sürgesse a kibontakozást.

A hercegprimás ezt a tiszteletet nem vállalta, sőt arra sem vállalkozott, hogy az ország nevében feliratot intézzen a felséghez és ennek kapcsán iparkodjék a békés kibontakozás elősegítésére.

A hercegprimás nem akart politikát csinálni — felkérésre. De elvégezte a hazafias tisztelet a maga jóvoltából. Vaszary Kolos hercegprimás ugyanis — mint megbízható forrásból értesülünk az újv alkalmából ő felségéhez sajátkezű levelet intézett, amelyben szerencsekívánatai mellett annak a kérelemnek is adott kifejezést, hogy ő felsége a béke helyreállítására közreműködni kegyeskedjék, ha a válság megoldása iránt olyan javaslattal járulnának eléje, mely a királyi tekintélyt nem sérti és a törvényes felségjogokat nem érinti. E kérelem indokolásaként arra utalt ő eminenciája, hogy a nyilvános élet minden ága a hosszas törvé-

vényenkivüli állapot következtében minden irányban és minden tekintetben romlásnak indul és ezeken felül még az uralkodó család iránt való lojális érzelmek is veszélybe sodródhatnak. Ő felsége legutóbb leérkezett válaszában megköszönte a hercegprimás szerencsekívánatait, valamint ezuttal ismételt nyilvánított ragaszkodását és őszinteségét is. A király válaszából kitűnik továbbá, mennyire szívén hordja az ország ügyét és érdekét és mennyire öröme volna, ha a hercegprimás által megjelölt irányban mozgó javaslat alapján az országnak mielőbb visszaadhatná a rég nélkülözött és annyira szükséges békét.

A béketárgyalások folynak.

Gróf Andrássy Gyula ma délben felkereste Lukács Lászlót és vele hosszasan tanácskozott. Azt mondják, de erről biztos hírt délig nem tudtunk szerezni, hogy báró Fejérváry is ott volt Lukácsnál és részt vett a tanácskozásban. Tény az, hogy Fejérváry a tanácskozás ideje alatt sem hivatalban, sem lakásán nem volt és senki sem tudta, hogy hol van.

Minisztertanács.

Ma délelőttre minisztertanács volt tervben, de a miniszterelnök reggel lefújta a tanácskozást, mert másfelé volt elfoglalva. Valószínű, hogy ez a »másfelé« Lukács lakása volt.

Valamelyes tanácskozást még tegnap este hevenyésztek a miniszterelnöki palotában.

Beniczky Kalocsán.

Pestvármegye házában csend volt. Beniczky alispán Kalocsán van Városva érsek installációján és a megyeházán nem mozog senki. Azt szik, hogy a kormány abbahagyta az eljárást a megyével szemben és az alispánt nem fogja felfüggeszteni.

A selmeczi akadémia bezárása.

Selmeczről írják: A selmeczbányai főiskola bezárásakor a rektor felhívta a hallgatókat, a

mielőbbi hazautazásra, azoknak szüleihez pedig a következő körlevelet intézte:

»Hivatalosan értesitem, hogy tekintettel a főiskola ifjúságának látogatott hangulatára, a főiskola további intézkedésig bezárattott és egyúttal felhívtam a főiskolai hallgató urakat mielőbbi hazautazásra, mert az előadások esetleg hosszabb ideig fognak szünetelni és a főiskola összes tanhelyiségei zárva maradnak.

Selmeczbánya, 1906. január 10.

A magy. kir. bányászati és erdészeti főiskola ez időszaki rektora:

dr Fodor László.

A hallgatók nagy része már a következő napon elutazott.

A hallgatók remélik, hogy legkésőbb január végén megnyitják a főiskolát.

NAPROL-NAPRA.

Amerikai magyar hittestvéreink.

Irtta: Böhm Károly chevelandi magyar plebános. Cleveland, 1905. december 20.

Az 1892-iki év elején volt, hogy mint Márianosztrai plebánosnak s országos nőfegyintézet elnöke kezembe jutott az esztergom-főegyházmezei havi körlevele révén a clevelandi egyházi főhatóság következő szövegű levele:

Nagyméltóságú Uram! Kérem Nagyméltóságodat, kegyeskedjék nekem egy buzgó és méltó papot küldeni a clevelandi egyházmegyében élő elhagyatott hunnok illetve magyarok részére. Könyörüljön meg ezeken a Kegyelmeséged tájairól való lelkeken! Az irgalmas és legszerelmesebb Isten indítsa szívét erre a feltétlenül szükséges tetre. Segélynyújtása nélkül mind elvesznek.

(Ez történt, miután a tótok, kikkel a magyarok a Korvin-utcai Szent-László templomát közösen fölépítették, ezeket maguktól botrányos módon elidegenítették.)

Igy jöttem én el hazulról s értem december 1-én, a máma 450.000 lélekszámra becsült, katolikus részről 15 zárdát, 55 parochiás tem-

kos gondolatvilágból nem tudott felemelkedni a Peley ideális, tiszta lelkületének magaslatáig, ki a földön egyedülvaló, szépnek és örök eszményeknek a nőit tartotta. Lenézte a Gáspár otromba gondolkodását, de az idealista naivságával reménykedett megtérítésében.

Sűrűn vita alá került e tárgy a »bagolyfészekben« de mivel határozott elvi álláspontja csak Pelleynek és Gyárfásnak volt, rendszeresen ők maradtak a vitaközök, a »baglyok« hol egyiknek, hol másiknak kontráztak, mi azonban sem súlylyal, sem értékkel nem bírt. Egyedül az »ős paraszt« nem tartozott a kétkulacosok közé, ő határozottan és nyíltan a Pelley hívének vallotta magát. Neki még, ha eljött hazulról, most is az édes anyja — fiatalosan üde őshaju magyar asszony — kötötte meg a nyakendőjét. Az édes anya puha csókját, simogató kezének melegét ott érezte állandóan homlokán és ez megóvta lelkét a Gyárfás féle alacsony teóriák befogadásától. A ki az édes anyjában tanulta szeretni és tisztelni a nőt, az nem is sülyedhet idáig.

A magyarok asztalánál most is nagy vitaközök voltak. Mint mindig: az asszonyokról.

A mostani élénk vitára a szemközti asztalnál ülő két asszony adta meg az impulzust. Gáspár az ő nyers, mamuthszerű lényéhez illő otromba gondolatokkal igyekezett szétdorongolni a Pelley tisztán csiszolt igazságait. A két ellentétes nézetű ember sosem adta fel meggyőződését. Hogy ily nagy lelkítávolságban is rokonszenveztek, az avval magyarázható, hogy mindegyik a másikban találta meg, mi lelkéből hiányzott. Az emberi lélekből a jó tulajdonságok mellől nem hiányozhatik a rossz tett.

A legjobb férfiban is van valamennyi durvaság s a legdurvább is rendelkezik bizonyos finomsággal. Peleyben nem volt durvaság, Gyárfásból hiányzott finomság.

A többi asztalnál ülő különböző nemzeti-ségűek erősen figyelték a magyarok asztalát. Minden nációnak tetszik a magyar szilaj temperamentuma. A szemközti ülő két nő folyvást őket nézte. Az egyik finom törékeny testű, leányos sápadt arcú szőke nő volt, végtelenül szomorú szemekkel. A másik fekete haju, piros képű, csupa erő, üde egészség. A szeméi ragyogtak, mint nagy fekete csillagok. Francziául beszélgettek. Látszott, hogy a terhére esik a beszéd, a fekete ellenben folyton beszélgetni óhajtott. A szőke megértette a magyarok be-

szédjét: a Gyárfás otromba kijelentései undorral töltötték el. A fekete nem értett egy szót sem s minduntalan a másiktól kérdezősködött. Közben állandóan a Gyárfás vállait bámulta. Mikre szinte építeni lehetett volna. Az meglenéző pillantásokat vetett rájuk. S ez a nagy erős állat lenézése volt a kicsinyek, gyöngébbek iránt.

E közben czédulát hozott a pinczér a magyarok asztalától. A szőkének adta át. Ez elpirult, de mikor elolvasta idegesen rándultak meg arcizmai s megvetéssel dobta a másik elé. A fekete sugárzó szemekkel, lenéző büszkeséggel pillantott a kis szőkére, ki összeesve, lehanyatlott fejével úgy ült most az erős, hódító, mosolygó asszony mellett, mint egy szíven talált élettelen kis madár.

Gyárfás diadalmasan tekintett végig asztalán... Pelley kedvetlen volt. Ótletes Palkó szunditva dörmögte: szóljatok fiuk, ha komolyan elaludni kell! Az ő paraszt képes kártyákat irogatott az édesanyjának. A báró kitaratóan rácsolt s fogadni akart Gyárfással, hogy: ha akarta volna ő is megkapta volna a kettő, közül bármelyiket, sőt, ha ügyesen csinálja, mindkettőt.

A cigány ravaszul kileste az alkalmat

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle radio actív Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek

és székszorulásban szenvedőknek.

Csodálatos gyógyerejét az igmándi víz radium tartalmának köszöni, amely tudományos alapon egyedül ezen forrásban lett felfedezve, miertis bevásárlásnál össze, nem tévesztendő a közönséges keserűvizekkel. — Főszéküld és a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznél, Komáromban. Kapható Nagyváradon, minden jobb gyógyszer ár és fűszerüzletben, kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. Az egyedüli természetes keserűvíz, amely kis üvegben is kapható.

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt
teljesen rendbehozza,

* **A váradi káptalan küldöttei Kaloocsán.** *Széchényi* Jenő apátkanonok és *Fetser* Antal apátkanonok provikárius tegnap Kaloocsára utaztak, hogy *Városvy* Gyula érsek intronizációján a nagyváradi latinszertartású szuffragán egyházmegyét képviseljék.

* **Ülések a városházán.** Holnap, hétfőn, január 15-én délután két bizottság tart ülést a városházán. A községi iskolák nyilvános könyvtára tárgyában kiküldött bizottság délután 3 órakor Nagyvárad város székházának bizottsági termében; — a közigazgatási bizottság gyámügyi felelősségi albizottsága pedig délután 4 órakor a kis tanácsteremben ülésezik. Ezen utóbbi bizottság ülése már két ízben elmaradt, mert a tagok nem voltak jelen kellő számmal.

* **Járvány a megyében.** A fertőző betegségek még mindig terjednek Biharvármegyében Legújában Saáp községben lépett fel járványosan a kanyaró. A hatóság a legszélesebb körben megtette az óvintézkedéseket a betegség terjedésének megállítására.

* **A Páris-patak ügye.** A Páris-patak melletti házak tulajdonosai közt mindig szélesebb körben terjed a meggyőződés, hogy a közveszélyes kis pocsolyát ártalmatlanná kell tenni s már a tavaszszai hozzá kell fogni a beoltozás és kivezetés munkálataihoz. Agilis emberek vették kezükbe a mozgalmat s a napokban részletes megbeszélés tárgyát fogja képezni azon módzatok megállapítása, a hogy a szabályozás kérdését a háztulajdonosok hozzájárulásával megoldani lehetne. Remélhetőleg a város részéről a legmesszebb menő támogatásban fog a mozgalom részesülni.

* **Legényegyleti előadás.** A Nagyvárad-i Katolikus Legényegyesület ma tartja első vasárnapi előadását az ujesztendőben. Ezúttal *Horváth* István polgári iskolai tanár ad elő a *magyar irodalomtörténetéről*. Az előadás előre láthatólag szépsikerű lesz. Az egyesületi tagoknak még élénk emlékezetükben van az előadó novemberi történelmi elmefuttatása, amelyet oly kiváló műgonddal és költői szárnyalással dolgozott ki. Az előadást megelőzőleg *Eisele* Sándor községi iskolai ta-

történt vele: beleszédült látásába. A saját erős feketé fejét látta rajta . . .

Hamarjában zürzavaros, kábult fejjel nem birt emlékezni. Oly hirtelen játszódtak le az események, hogy a kényelemszerető, gyönyört-hajszoló embert tökéletesen kizökkentették normális lelkiállapotából.

Ismét és ismét odament a halotthoz, mint-ha tetemre-hívást tartana lelkével . . . végre tompult, nehéz agyában előtűnt egy elegáns fényes lakás, melyben a súlyos beteg anyát egy bájos, finom szőke leány ápolja . . .

A czédulát átadta Peleynnek. »Téged illet, mondta komoran — bár jobb szeretném magamnál tartani. Sok gázságtól megmentene.»

Peley elolvasta. S ha nem is volt tulságosan érzékeny nem tudta visszatartani könnyezését. Talán ez volt az egyetlen igaz könyv, mely a szegény teremtést elsiratta.

Mindannyiokban megszólalt csüggedten, szemrehányóan a lelkiismeret szava a véres mellű halott mellett. Mindegyikük úgy érezte, mint-ha némi része volna e fiatal élet szomorú elpusztulásában.

Gyárfás összeesve, megtörtén szoritotta meg a Peley kezét. Gyászos ünnepélyességgel mondta:

— Egy alávaló fenevadat ölt ki bennem ez a golyó.

nitó játszik hegedűn. Az est iránt szokott élénk érdeklődés nyilvánul, kezdete negyed 6 óra után.

* **Panasz az ipariskolára.** Az országos iparoktatási főigazgatónak panaszja van a nagyváradi ipariskolákra. A panasz pedig az, hogy a tanoncok beiratása mindig későn történik s az iskola elhelyezése sem alkalmas. *Vasady* Lajos kir. tanfelügyelő a panasz folytán megkereste Nagyvárad város tanácsát s kéri, hogy a lehető legrövidebb idő alatt intézkedjék a bajok orvoslása iránt.

* **Lemondott a felügyelőségről.** *Kajcsa* Lajos csökmői néptanító, a berettyó-ujfalui járásban mint faskolai felügyelő működött s ezen állásáról, hanyatlott egészségére való tekintettel, lemondott.

* **A hét humora.**

Egy karrier története.

Három mondatban:

1. Kinevezték főispánnak.
2. Bevonult a székvárosába.
3. Gyógyultan elbocsátatott.

Ártatlan.

— Ez a *Goluchowszky* ártatlanul bűnhődik.

— Hogyan?

— Hiszen nyilvánvaló, hogy a mi a külföldön történik, — arról ő soha semmit sem tudott.

Pérez és főispán

— A debreczeniek most már tudják, hogy a pénz nem olyan, mint a főispán.

— Miért?

— Mert a pénzt nem lehet először elverni és aztán bevinni a takarékból!

Rendelet.

— Egy rendelet az egész ország szívesen látná ennek a törvénytelen kormányának.

— Melyik rendeletét?

— A végrendeletét.

Tóth.

— *Tóth* János, a Debreczenbe küldött rendőrkapitány rakásra fogatja el az embereket.

— Igen, ez a *Tóth* ott lassankint mindenkit kiver a házából.

Haladás.

A.: Milyen változás! Egykor a szociálistákat fényképeztették és . . .

B.: Most is lefotografálják őket, csak hogy — két példányban és vasuti szabadjegyet adnak nekik . . .

Új közmondások.

Neveztesd ki magad főispánnak és betörök a fejed.

Addig jár a főispán az installációra, amíg a lába el nem török.

Kakas Márton.

* **Teologusok a lavina alatt.** Innsbruckból jelentik, hogy tizenkét teologus tegnap a Haltalban le akart szállni a Stempenjochból. Utközben egy lavina érte őket utól, amely hét teologust magával sodort és eltemetett. Társainak sikerült egynek kivételével a szerencsétlenül járt embereket megmenteni. Ez az szerencsétlenül járt teologus a westfalai Münsterből való.

* **Halálozás.** A nagyváradi kir. pénzügyigazgatóság tisztikarának gyásza van. Egyik fő-tisztviselője: *Liszkay* Kálmán pénzügyőri felügyelő tegnap éjjel meghalt. Az elhunyt férfi kora derekán volt, élete 52-ik évében; csak pár évvel ezelőtt nevezett ki felügyelővé.

Szigoru, pontos tisztviselő volt, akit azonban összes tisztársai és alantassai becsültek és szertettek igazságos eljárásáért. Temetése ma, vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a nagyváradi pályaudvarnál s utána Brassóba szállítják, ahol a családi sírboltba helyezik. A gyászszertől a család és a kir. pénzügyigazgatóság külön gyászjelentést adtak ki.

* **A gyulai polgármester.** *Duttkey* Bélát, Békés-Gyula felfüggesztett polgármesterét a felfüggesztett választmány hivatalába visszahelyezte. A polgármester azonban nem foglalta el állását, mert újabb vád merült fel ellene, amely miatt a fegyelmi eljárást ismét megindították. A vád szerint ugyanis *Lederer* Károly 1902-ben nagy alapítványt tett szegény iskolásgyermekek felszegélyezésére. A polgármester a pénzt felvette, de nem számolta el.

* **Megtörtént.** Egy vidéki ismerősünk jött be tegnapelőtt este El volt ragadtatva a haladó civilizációtól. Hogy milyen sűrűn vannak a villamos lámpák s mégis sötét van, hogy milyen szépen játszik *E. Kovács* Mariska s mégis busul *Somogyi* a színház állapotján, hogy mennyire szaporodnak a kávéházak, az alperesek és fiskálisok, hogy erre való tekintettel az adósok börtönében játszó darabot adnak a színházban stb. Az esti képpel meg volt elégedve.

Reggelre kelve, elindult megkeresni a sokat emlegetett nagyváradi aszfaltot. A *comprimé* aszfaltot. Fogott hát egy váradi ismerőst s azzal indult neki a felfedező utnak. A kórház előtt nagy latyakon billegtek át, majdnem beheragadt a falusi csizma.

— Aunye, fakadt ki csizma folytatása, még itt ragadok ebbe az izében!

— Mizében?

Ebben! Hát mi ez?

— Ez a nagyváradi *comprimé* aszfalt.

A jó vidéki nagyot nézett.

— Ne mondd! Ezt mifelénk *sárnah* hívják.

* **Elveszett** pénteken este a színházban esetleg a színházról a Városliget-utcaig egy löherelevél alakú aranybross, közepén gyémánttal. A megtaláló illő jutalomban részesül Városliget utca 1. szám alatt.

x **Köhögést, rekedtséget, hurutot** és minden egyéb lélegzőszervi bántalmakat rövid idő alatt végleg megszüntetnek a *Cyklamen szelekték*. Kapható a »Kigyó« gyógyszertárban Nvárad, Bémer-tér, ára 60 f.

x **Haász Manónál** Zöldfa-utca elején mindenkit meglepő olcsó árban lesz most árulva óriási mennyiségű *blous selymek, szőnyeg maradékok és férfi fehér ingek*. Gyermek kelengyében gyönyörű raktár van.

x Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy előre haladott idény folytán a még mindig *dus választékban* meglevő *valódi angol és scot téli divat szöveteket* melyen *leszállított árban bocsátom áruba*. Kívánatra azon előnyt is nyujtom, hogy t. vevőimnek a bevásárolt anyagot *saját szabászati termemben a legdivatosabb* fazonokban és remek kivitelben nagyon jutányosan feldolgoztatom. Már egy próbavásárlás utján is meggyőződhetik bárki, mily figyelmesen és előnyösen lesz nálam kiszolgálva. Kiváló tisztelettel: *Teszler Simon*, posztó nagykereskedő. Zöldfa-utca 33.

x **A Lloyd orfeum** jelenlegi társulata ma, vasárnap este tartja utolsó és bucsu előadását, mely alkalommal az egész társulat új műsorral lép fel. *Hétfőn 15-én új tagok, új műsor!* Hétfőn fellép: *Grünau Poldi* Nagyvárad kedvenc kumikusa. *Palugyai Duzi* chausonett énekesnő, *Szondi Angella* kuplé énekesnő, *Ormai Lujza* ehcentrik, kedden 16-án fellép: *Carmen Dóra* nemzetközi tánczosnő, *Eleki Engenia* a legfiatalabb táncsoubrette, *Eleki Luczella* előadó soubrett. Teljesen új kuplék és új bohózatok. Családi műsor. Kezdeté 9 órakor, a n. é. közönség szíves pártfogásáért eszedezik mély tisztelettel *Berényi* igazgató.

F ü s t.

A szerkesztőség kulissza titkai.

Hja kérem szépen baj van. Nagy baj van. Sajnálom nem mondhatom el. Kulissza titok. Tetszik tudni nekünk is vannak *kulissza titkaink*. Ez a csodabogár ott sünyöl a szinadon, a város házán, a Kristóffy fejében — és a mi szerkesztőségünkben is. Vagy azt tetszik hinnni más szerkesztőségnek nincs kulissza titka? Aj-aj! de mennyi. Kérem jöjjenek közelebb, megsugom, — de ne tessék elmondani a szerkesztő urnak, mert ha megtudja, fölhívhatja a tördelőt, szól neki a tördelő lemege, szól a szedősegédeknek. A szedőgyerek meg becsukja az orrom előtt az ajtót, a mikor a színházból hazakerülök, aztán kurotlyolhatok oda-künn a hős légben — a drága aszfalton.

Hát ez a titok! . . . Vagy úgy? még nem mondtam el? Na igen. A Füstöt mink szereti az emeleten. A földszinten? Amikor látják a szedők, hogy *füst*, borgiszszal szedendő? — na hiszen kívánnak engem a *füstre*. Nekem ásnak vermet s ők esnek bele. A füstön ülve hosszabb, tartósabb életü lennék, s még többet füstölnék a szedők nagy hosszúságára.

Hogy állításom való és tény.

Bizonyítja az a körülmény:

hogy a multkoriban is egy füst lenn rekedt csak em egy hélig a nyomdában, daczára a füst ama sajátosságának, hogy fölfelé száll. Vannak emellett olyan füstök is, a melyek sem föl nem szálnak, sem le a nyomdába, de — valósággal füstté válnak — a papirkosár tartalmával. Oh én j l tudom, hogy kedves olvasóim (hát még mi? — Szedő gyerek) ezt is oda kívánnák, — ám legyen! de az ítéletet kedves olvasóim hajtsák végre. Különbösen rám jár a rud, bár én is megbűnhődtem a multat s jövődőt.

Ez egy újabb kulisszatitok. Ne tessék elmondani senkinek. A diszkrecció leple alatt mondom el. Lapunk segédszerkesztője megígérte, hogy főszerkesztő korában minden *füstért* kü ön fizet egy regália favoritás *püstölni* valót, (én a magam részéről állok elébe) egyik főmunkatársunk pedig főszerkesztő korára hivatkozva megígérte, hogy a füstökért *kifüstöl* a szerkesztőségből. (Ennek meg ő áll majd elébe.)

Nem bánom, ha már ennyit elmondtam, kipletykállok mindent. Üsse kő. Valamelyik este (de már az új évben) javában szerzegnek a tollak, égnek a lámpák, csilingelnek a telefonok, füstölnek a szivarok, (csak ne olyan nagyon többes számba. Szedő) egyszer csak kopogtatnak az ajtón. Egy ur lép be *Meklenburgi Schweitzer*. — mutatja be magát, — *a kormány megbízottja vagyok*. Egyik munkatársunk roppant elszékesenységgel egy széket nyomott alája, amelyből két szög úgy emelkedett ki, mint a lomniczi és gerlachfalvi csucs. A vendég leült. Munkatársunk rögtön félretolta bozontos haját és négyrét hajolva kérdezte:

Mivel lehetünk szolgálataira excellentiádnak?

A vendég izget-mozgott, ötlöt-hatolt, hebegett-megegett, végre kistűtötte, hogy lapunkat a törvény nevében elkoboztatja.

Valamennyien kérdőjelek lettünk. Érdekes lett volna látni minket, amint — csaknem mind vékonyak — kifeszített mellél sorakoztunk egymás mellé. Wie heist? — szól az egyik, ki regényt fordított.

— Milyen § alapján? — szól a törvény-széki rovat vezetője.

A vendég szenvedő arccal állott föl, erre a kézirat al kifelé siető gyerek ráförmedt Bognártól tanult pózzal; *Újjon le!*

S amikor a kiküldött ül, a tárczarovat vezetője lyrai hangon G.-moltból szól: Lágyan zsongó habok, csiripelő verebek, az arannykalászos rónák tarlóján megegő bárányok nyujtsatok enyhítő irt a szenvedő fájdalomira.

Mit irt? — zavarta egyik a másikat.

A szenvedő csaknem *sirt*. Faggattuk, hogy mi hát lapunkban az *inkriminált* rész?

Az elég kriminális felszólításra kirántott (de nem volt kirántva) a zsebéből egy valódi Tiszántult. Ide adta, kék czeruzával volt aláhuzva néhány sor, amelyben utcai hangon fenyegetés közben ajánlották a kormánynak, hogy mondjon le.

Forgatjuk a lapot s akkor vesszük észre, hogy

az a Tiszántul nem ez a Tiszántul, hanem egy a Tiszántulba bele sikkasztott, a kormány szubvenziójából fentartott lap. Galléron ragadtuk a magas vendéget s kitessékeltük.

Másnap egy levelet hoz a posta. Így szól: Bocssássanak meg az urak, ezt a tréfát egy más lapal akartam elkövetni. Ajtót tévesztettem. T. B. V. R. — Az elejét értettük, a négy betűt silabizáltuk. Talán B. U. E. K. Dehogy! Tisztán volt írva: T. B. V. R.

Végre kistűtöttük, hogy e négy szó értelme: Teljesen Be Voltam Rugva.

Ezzel minden megvolt magyarázva. Azóta bizalmas körökben gyakran hallani: X. Y. T. B. V. R.

Eltörött (nem a hegedüm) a pennám. Bizonyára azért, mert nagy igazságot akartam még elmondani. Kampecz. Csak kérem az olvasó közön-séget, ne mondja e sorok olvasása után, hogy én is — T. B. V. R. (—*kérd.*)

IRODALOM.

Amerre én járok.

Írta: *Auer István*. Budapest, Stephaneum-nyomda r. t. 1905. 16-odré, 244 oldal. Tury Gyula czi lapjával, a szerző arcképével. Ára füzve 2 korona 40 fillér, kötve négy korona. Megrendelhető a szerző címén, az *Alkotmány* szerkesztőségében: Budapest. VIII., Szentkirályi-utca 28—A.

Auer István érdemes író és hírlapíró-társuk elbeszéléskötetével megjelenése óta már sokat és behatóan foglalkozott a katolikus napi és időszaki sajtó. Fölmerül tehát a kérdés, vajjon mi, akik karácsonyi számunkban szintén jeleztük megjelenését, mi újat mondhatunk a kedves alkotásról s találjuk-e még új oldalát a könyvnek, amelyről nem mutat-ták volna be. Hiszen elmondották már az ópus-ról, hogy értékes, kellemes, jó s még sok minden szépet megírtak róla érdeme szerint. A mi ismertetésünk hát mit akar még! Erre a föl-tolakov kérdésre, amelyet magunk tettünk föl, magunk is adjuk meg a feleletet. Mi hivatásos katolikus írók és újságírók nagy családát alkotunk. És mint minden jóra való keresztyény családban, valamennyiünknek jól esik, ha egyik-ünket-másikunkal öröm éri. Mindnyájan gratulálunk s elhalmozzuk szerettünket jó kíván-ságainkkal.

Igy vagyunk most *Auer István* értékes irodalmi termékeivel is, amelyről azonban akkor is elismeréssel kell szólnunk, ha nem a mi családunk egyik tagja, szemefénye, büszkesége volna.

Aki *Auer István*t nem ismeri s most meg-jelent szép prózai munkájának, vagy megelő-zőleg kiadott költeménykötetének (*Vergődés*) czimlapját, *Thury Gyula* jónevű katolikus festőművészünk kissé komor milliőjű ráját nézi, szentimentális, szinte világfájdalmas, hogy ne mondjuk pesszimista lelket sejt az íróban. Aki meg a jelen elbeszéléskötet belső oldalán a szerző arcképét vizsgálgatja, amely a *Kat-holikus Magyarországon* közlöttel azonos, bizonyára oroszos vonásokat, méla borongást vél benne fölismerni, amelyek zabolátlan öserőt, valamelyes lappangó szilajságot takarnak. Pedig hát *Auer István* nem német pesszimista, nem is ekszczezusokra hajló, forrongó lélek, hanem mélyen érző, nemesen hevülő magyar sziv, akit a küzdelmek ki nem tárasztanak. Sváb törzs magyar hajtása, amit büszkén hird-et. Az egészséges törzsből magába szivta az öserőt, amely egyéniségét és katolikus köz-tevékenységét oly szépen jellemzi.

De a magyar ég a régi törzs új hajtását, minden ízében magyarrá formálta. Szavában, vérében, gondolatkörében és érzelmvilágában. A magyar ég adta meg szívének azt a pártatlanul kedves közvetlenséget, amely manap, az üzleti szellem világában oly ritka s oly vesze-delmes, de amely *Auer István* jellemének má-sik fővonása. *Kitartó, szivós, öserő és szóki-mondó közvetlenség*. Ez az ő egyéniségének karakterisztikonja. És persze minden azonfelül

amit ez a jellemzők magában foglal. Akarat, egyenes gerincz, másfelől őszinte, szerető gyön-géd sziv.

Valamennyire, azt hisszük legalább, ismer-jük a *jó kis Stéfánt*, ahogy a főváros katho-likus irodalmi köreiben hívjuk őt. Hiszen szomszédok volnánk, vagy mi. Két jog czi-men is. Ő bácskai, mi meg, akik e sorokat rójuk, baranyaiak vagyunk. Ez egyik titulus. De meg egymás mellett voltak, szembe néztek az asztalaink az Alkotmány redakciójában. Ez a másik. És mert az író is ismerjük s most valamennyire a magunk közönségével is ipar-kodunk megismertetni; hát úgy véljük, a kö-tetet is jobban tudjuk értékelni, mintha elő-tünk ismeretlen íróról volna szó. Így belátunk lelki világába s átérezzük minden sorát köny-vének.

A vaskos kötet hét intim vonásokkal meg-konstonált finom rajtot s három hosszabb lé-lekzettü elbeszélést foglal magában. A rajzok-ból kiárad a szülőföld szeretete s a természet hü megfigyelése, pompás leírása. Nagyon ügyes, nagyon könnyed a természetfestő *Auer* ecset-kezelése, írása mindenütt kiválóan gondos, hely-kint megkapóan naiv s bensőségteljesen meleg. Alsó-Bácsa leírását, a maga lápjával, bozótjaival, a nádasok, erdők világát s aztán a vizek lecsapolását, az erdőségek irtását, a kul-turképes talajon a földmivelő munka produk-tivitását, az új világot a régi romjain — a sváb községek egészséges magyarosodásával, élvezettel, igaz gyönyörűséggel olvashatja min-den bibliofil.

Különösen megragadta figyelmünket a rajzok közül *A rengetegben* című, amely a természetfestésnek és érzelmközlésnek valóság-os remeke. Közelebről tárczarovatunkban hozzuk. Altalában véve, nekünk a rajzok job-ban tetszenek, mint a kötet hosszabb elbeszé-lései, amelyek egyébként a maguk nemében szintén derekasan helyt állanak. Mi mégis, is-mételjük, inkább a rajzokban gyönyörködünk. Lehet azért van ez, mert a rajzoknak ugyszól-ván minden során és betűjén ráismerünk író-juk minden ízében eredeti, önálló egyénisé-gére.

A három terjedelmesebb elbeszélés közül a *Van Gondviselés* kész regénytéma. *Hajnal Fősi felesége* a nép ajkáról került a szerző tollára gyermekkorában s jellemző is a nép életére és lelkületére.

A *hitehagyott* egy apostázia története, megtéréssel a végén. Nehéz lekirajz, amelyet azonban a szerző itt is szerencsés kézzel végzett.

De nem bonczolgatjuk tovább a könyvet. Annál kevésbé kell azt megtennünk, miután — mint ismeretes — a fővárosi sajtó irány-különbség nélkül nagyon szivesen fogadta s elemeire szedve mutatta ki értékes voltát. Any-nyit nyugodt lelkiismerettel mondhatunk, hogy *Auer István* könyve a katolikus szépirodalom-nak jelentékeny alkotása, sikerült terméke, amelyet szives szóval köszöntünk, de a szives szó nem elég, hiszen jó szóból, szép beszédből még csak a nyomdaköltség sem kerül ki. Nem ajánlhatjuk azért eléggé úgy papi, mint világi előfizetőink figyelmébe a könyvet, amely jól kiérdemelt helyet foglalhat el minden könyv-tárban, minden családi asztalon. Tiszta színei, derüs hangulatai, üde képei, kifogástalan, sima magassága, kedélyes részletei s a maga helyén megnyilatkozó erkölcsi tanulság mindenképen becselessé teszik. Írójuk pedig kiváltképen ér-demes rá, hogy egyéniségét könyvből meg-ismerjük s vállalkozását pártoljuk.

A könyvet a Stephaneum állította ki. Ez-zel, azt hisszük eleget is mondottunk a könyv külső formatökélyéről.

Dr H. L.

Magyarok vasárnapja. Az amerikai katolikus magyarság hivatalos lapja tudvale-vőleg a clevelandi *Magyarok Vasárnapja* cz-hetilap, amely hazai politikai viszonyainkat il-letőleg a néppárt elvi alapján áll. Az immár hatodik évfolyamát élő lap karácsonyi száma a szokottnál bővebb tartalommal s számos illusz-

trációval jelent meg. Az illusztrációk amerikai magyar katolikus templomok, iskolák, plebánosok, plebániákról közölnek érdekes fénykép-fölvételeket, amelyek az egyes plebánosok leírását kísérik hitközségeikről. A tartalmas ujság nem egy érdekes részletét tárja föl amerikai magyar hittestvéreink életének s az arczképcsoportból itt-ott talán ismerősökre is akadunk.

Mint a hit buzgalmi és keresztényszociális élet szempontjából kiválóan tanulságos közleményt, adjuk *Böhm* Károly clevelandi plebános lapszerkesztő cikkének első részét mai számunkban. A betelező közleményt keddi számunk hozza. Böhmről, akit nem hiába neveznek az amerikai magyar katolikusok apostolának, *Vay* Péter gróf is különös elismeréssel szólott nagyváradi előadásában. A lap az ő alkotása s az ő szellemi vezetése alatt áll. Akinek módja van hozzá, érdekes olvasmányra akad benne. Hetenkint egyszer, csütörtökön jelenik meg s előfizetési ára Magyarországra 2 dollár 50 cent. Megemlítjük még itt, hogy a karácsonyi szám magyarországi rovatában a Szent László nyomda ellen elkövetett merényletről is részletesen megemlékeznek.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: d. u. Sárga csikó, este Rip — Rip.
Hétfő: Dorrit kisasszony. A.
Kedd: Mulató Istenek. B.
Szerda: Rip — Rip. C.
Csütörtök: Boccaccio A.
Péntek: Udvari tanácsos (először. B.)
Szombat: Udvari tanácsos. C.
Vasárnap: d. u. Lotty ezredesei, este Üdvöske.

A mai előadások. Vasárnap lévén, két előadást tart ma a Szigligeti színház, délután 3 órakor fél hűlyárok mellett népszinü előadása lesz a »Sárga csikó« megy elsőrendű szereposztás mellett. Este a szezonban először általános közóhajtásra a bűvös zenéjű »Rip Rip«-et elevenítik fel. A vadászt Székely Gyula, Liszethet Bárdos Irma játssza.

A hét műsora. Honap az A bérlők igényeinek kielégítéséül »Dorrit kisasszony« megy a színházban először, ezt követi kedden Lehár szép zenéjű nagy operettje, a »Mulató Istenek«, szerdán »Rip Rip«, csütörtökön »Boccaccio«. Az élvezetes zenés esték után vigjáték-premier lesz Berczik Árpádnak a Vigszínházban sikerrel bemutatott szatirikus új vigjátéka, az »Udvari tanácsos« kerül bemutatásra pénteken és szombaton megismétlik. Vasárnap ismét két zenés, népszerű darab lesz műsoron. Délután »Lotty ezredesei«, este pedig »Üdvöske« kerül előadásra.

Ujdonságok. Az operettszemélyzet a zongorateremben próbálja szorgalommal a legközelebbi ujdonságot, a »Bohémszerelem«-et, e miatt a színpadon az »Udvari tanácsos« és az Örangyal előkészítése foglalkoztatja a drámai, illetve vigjátéki személyzetet. Új betanulás alatt áll a Kis pajtás és a Peleskei nótárius.

Igazságszolgáltatás.

Esküdtek névjegyzéke 1906. évre.

Most jelent meg az 1906. évre kisorsolt esküdtek névjegyzéke, mely szerint a rendes esküdtek száma 540 és a pótesküdtéké 150. A pótesküdték nevei a következők.

Pótesküdték:

Almási József, András Gusztáv, Andriska Károly, Atyim Péter, Bacsonyi Sándor, Balaton Sándor, Balogh János, Barabás Szilveszter, Baumeister Ernő, Bánáty Márton, Bencz Gyula,

Bene István, Berghold Ödön, Berkovits Herman, Bodnár János, Bodó Imre, Boros Lajos, Bumbera Imre, Bux Miksa, Csák György, Csegő János, Cseprega Miklós, Csoma György, Czeglédy Jeremiás, Dajka Ambrus, Debreczeni Lajos, Dobos Menyhért, Dull László, Eszényi József, Fazekas Márton, Fei Rezső, Feigenbaum Lajos, id. Fekete Sámuel, Feldmann Izidor, Feldman Márton, Feldman Mór, Felvinczy Lajos, Flanta Mihály, Fodor Ambrus, Fodor Lajos, Fóris György, Fóris Mihály, Friedmann Ede, Fudally Bálint, Furka Ferencz, Fülöp Mihály, Gasperik János, Gábor György, Gebei János, Gonda Zsigmond, Gödény Sándor, Gramantik János, Grünberger Izsó, Grünvald Jenő, Gyenge Imre, Hajnal Árpád, Hant Béla, Hanzli József, Harnos János, Hartmann József, Heffer József, Herczegh Lajos, Hermmann Ferencz, Hotya József, Huszár Adolf, Imrek Károly, Iványi István, Jeney Imre, ifj. Jóó Ferencz, Juhász Benedek, Kajetán J., Krempánszky Lajos, Kalotai István, ifj. Kalla András, Kállai Albert, Kepes Mór, Kezdődi Géza, Kezdődi Gyula, Kiss Gyula, Király Zsigmond, Sz. Kocsis János, Kóky András, Kolláti Károly, Kosztelni Márton, Kovács Kálmán, Kovács Pál, Kuglis János, Kurcz Ignác, Kurti Ferencz, Künzler János, Lebovics Rudolf, Leitner Lajos, Lovas Dániel, Lukács Antal, Maczák István, Mihálovics János, Milibák József, Moldován Sándor, Mognács János, Mokri János, Molnár Henrik, Nagy Gyula, Nagy Károly, Némethy Antal, Óváry Lajos, Paizs Béla, Palóczy Károly, Papp György, Pekarik Endre ifj. Pintér Sándor, Polonkay Gyula, Rác János, Rákosi Viktor Rigli József, Sarkadi Sándor, Sinka László, Stagl Kálmán, Stern Lipót, ifj. Strobek Károly, Szabó Károly, Szabó Miklós, ifj. Szakács József, Szántai Gyula, Szántai István, Széles Lajos, Széles Sándor, Szilárdy Ernő, Szilágyi Tivadar, Szirmai Lajos, Tárnoki László, Tátray Sándor, Tepper Károly, Tiringer Ferencz, Topsál Vilmos, Tóth Imre, Török Sándor, Tunyogi József, Turóczy Gyula, Ujlaki Sándor, Ujvári Vilmos, Voszka Ferencz, Vajnovszky József, Varga András, Vaszil György, Váci Benjámin, Vendt Ferencz, Vicsai István, Wagner Mihály, Zimányi András, Zsembinszky János.

(Vége.)

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Január 20. Jogászbál.
Január 28. A 48-as népkör bálja.
Január 31. Városi bál.
Február 4. A Nagyváradai Katolikus Legényegylet bálja.
Február 10. A biharmegyei és nagyváradi nőegylet rózsá-estélya.

Táncmulatság a jégpinczében. A Pecszőlősi Olvasó-Egylet saját könyvtára javára 1906. január hó 21-én, azaz vasárnap az ujonnan restaurált sörcsarnok vagy jégpince helyiségében zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté este 7 órakor. Belépti díj: személyenként 1 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kitűnő zenéről a rendezőség, izletes ételek, italokról Gulyás Gyula vendéglős gondoskodik.

Rendezőség: Kopasz István bálai elnök, Roskovits Béla egyleti jegyző, ifj. Szlatkay Mihály egyleti pénztárnok, Csáky Mihály ellenőr, Szabó János háznagy, Szlafkay Ferencz táncrendező b. elnök, id. Szlafkay Mihály, Szidor Mihály, Béres István, Szlafkay István, Ridi Károly, Ridi Sándor, Ridi György, Ridi József, dr. Molnár Leó, id. Mihalek István, Bogdándi Gusztáv, Guzman Sándor, Zsunk Ferencz, Gyarmathy Kálmán, Papp János, Ridi István, ifj. Ridi György, Szidor József, ifj. Mihalek István, Reteg Ignác, Mikusay Ozmán, ifj. Jéger Ignác, Pikker Mihály, Katona Sándor.

A Nagyváradai Katolikus Legényegylet bálja. Hiven eddig gyakorolt jó szokásához ezidén is megtartja nagyszabású, zártkörű bálját derék legényegyesületünk, amelynek szorgalmas aranyifjusága a komoly munka mellett a maga idején és helyén a szórakozásból is kiveszi mértékletesen a maga részét. A bálra a következő meghívót bocsátotta ki a rendezőbizottság:

A Nagyváradai Katolikus Legényegylet 1906. február hó 4-én a »Zöldfa«-szálló nagytermében zártkörű bált rendez. Belépődíj: személyjegy 2 korona, családijegy 4 korona. Jegy kizárólag a meghívó előmutatása mellett válttható. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendező bizottság. Kezdeté este 8 órakor. A zenét *Dula* Miklós zenekara szolgáltatja.

Vucskics Gyula dr. elnök. Kugler Albert, v. elnök. Mellau István, igazgató. Szolnok Jenő dr. titkár. Széles Lajos, pénztárnok. Óváry Lajos, ellenőr. Sikli József, II. titkár. Rottensteiner István, II. pénztárnok. Kauczil István, dékán. Krüger Aladár dr. vig. biz. diszelnök. Ifj. Barza József, v. b. elnök. Pásztor Lajos, v. b. jegyző. Vigalmi bizottság: Arnóczy József, Demkó Pál, Eisele Antal, Fülöp György, K. Kürti Lajos, Galló János, Kotesz Károly, Krupka Ferencz, Kádár János, Lipiczky Gyula, Nagy István, Rump Béla, Veress János, Setyero Zsigmond. Rendező bizottság: Bauer Nándor, Barza Antal, Bodó Péter Pál, Bencsik Béla, Bujdosó Sándor, Chaura Rudolf, Daka János, Haláti Ferdinánd, Henn János, Horváth Károly, Gözsa Lajos, Kállay Pál, Kmetz Sándor, Körözi Sándor, Simon Károly, Szabó József, Suhajda József, Tiszay József.

TÁVIRATOK.

A válság.

Utazás a béke körül.

Budapest, jan. 13. (Saját tud. táv.) Hogy lesz-e béke és, ha igen, mikor, hogyan, azt ma ép olyan kevéssé tudjuk, mint hónapokkal ezelőtt. De hova jutnánk, ha nem volnának békekombinációk. Biz azok ma is vannak bőven. A bécsi félhivatalos szerint a békealkudozások nemsokára befejeződnek. *Lukács* bécsbe megy a király elé s beszámol akciója ereményéről. Jobban mondva eredménytelenségéről. A kormány följánlotta lemondását a kibontakozás ellenében. Szó van azonban másrészt hivatalnokminisztériumról is, amelynek föladata lenne a sürgős államügyek elintézése. A béke a nevezett forrás szerint most azon hiusult meg, hogy a koalíció az ujonczjulalékot nem volt hajlandó megadni. A költségvetési provizorium, valamint a kereskedelmi szerződés becikkelyezése körül azonban nem támasztott volna akadályokat.

Eddig az egyik bécsi lap. A másik is mond valami újat. Azt, hogy *Andrássy* egyelőre eltekintene a magyar vezényszóttól. Most egyelőre be kell érni bizonyos a hadseregre vonatkozó régi jogok biztosításával, amelyek azonban, ha felsőbb helyről kellőleg kidomborítottának, nem mint új jogok, vagy vivmányok lennének föltüntetendők, hanem, mint a kiegyezési törvény természetes folyamánai. Dehát, ki tudná ezeket a híreszteléseket ellenőrizni!

Egyik képes budapesti estilap a legutóbbi béketárgyalások folyamán fölme-

rült békeföltételeket a következőkben véli csoportosítani: 400 millió hadügyi hitel, a kereskedelmi szerződések ratifikálása, a vámkérdés elodázása 1917-ig, házszabályrevízió, a vádindítvány és megtorlás elejtése, meg nem szavazott adók, ujonczok, önkéntes jelentkezők beszolgáltatása, a törvényhatóságok ellenállásának megszüntetése, sőt a közigazgatás államosítása is.

Miután azonban a föltételeket az el- l-nzék nem hajlandó teljesíteni s a kibontakozás iránt a bizalom ismét megrendült, a kormány teljes erővel és erőszakkal a törvényhatóságok ellenállásának eltörését tüzi ki főadatul maga elé s a legnagyobb presszióval fog dolgozni. — Így a harmadik kombináció.

A vezérbizottság.

Ennyi fikció után végre jól esik egy kis pozitívum. Ez a vezérbizottság mai ülése, amelyen Apponyi jelentést tett az alispáni kiküldöttek határozatáról a nemzeti ellenállás egyöntetűsége érdekében. A bizottság tudomásul vette a jelentést. Majd a külkereskedelmi szerződések tárgyalása került szóba. A vezérbizottság tiltakozott a jogtalanul kezdeményezett tárgyalások ellen, amelyekből a nemzetre kötelező határozatok amugy sem származhatnak. A bizottság föl fogja szólni a kötelekébe tartozó valamennyi szövetség ellenzéki párt elnökségét, hogy pártja körében hasonló szellemben indítsa mozgalmát.

Majd a póttartalékosok segélyezése került napirendre Hadik János gróf indítványával. Elhatározták, hogy fölhívást bocsátanak ki, első sorban a földbirtokosokhoz, gyárosokhoz, részvénytársulatokhoz, hogy úgy humanitárius, mint nemzeti szempontoknál fogva póttartalékos alkalmazottaikat ne bocsássák el kiméletlenül, ha máskülönben joguk is volna hozzá. Fölhívást intéznek továbbá az alkotmányvédő képviselőkhöz, hogy meggyéknint tudakolják ki a póttartalékosok családjait s a vármegyék területén megfelelő segélyakciót indítsanak.

A debreczeni vizsgálat.

A debreczeni rendőrruralom jól megérdemelt sorsára jut. A névtelen leveleken fölháborodott lakosság hasonló fegyverekkel akar visszafizetni s a badarabbnál badarabb följelentések egymást érik. A följelentések néha tiszteletlenek is. Így például névtelen följelentést tettek Wolafka Nándor püspök, kisprépost ellen, aztán Kiss Aron szuperintendentens ellen. Krausz főrabbi ellen szintén. E fajta otrombaság ellen a jóízlés és köztisztesség minden esetre tiltakozik.

Ettől eltekintve azonban általában véve humoros oldalról fogják föl most már városzerte a nagy hajszát. Sőt egyik-másik ember szinte jónéven veszi. Legalább forgalomba hozza a nevét. Jóízű história esett meg az előállítások közben Kardos Samu dr ügyvédnél. Az ötletes fiskális, aki dilettáns író is, egyik kezében Kossuth munkáinak második kötetével, a másikban fésűvel, fogkefével jelent meg, miután minden eshetőségre, tehát első sorban a letartóztatásra kellőleg elő akart készülni. Névtelen följelentés alapján azzal vádolták, hogy a főispánt ütötte.

Kardos azonban igazolta, hogy már esti 7 órakor ágyban volt, mert megunta a komédiát. Erre aztán elbocsájtották.

Kovács Gusztáv, aki mindenáron megegyezzen neki akar menni a népharag kemény talának, a jövő hét végén ismét megérkezik Debreczenbe. Az egész helyőrséget kirendelik eléje a vasutra, nem különben 150 csendőrt.

A turóczi installáció.

Köcsön Lajost ma installálták Turóczzsentsmártonban.

Tizenkét pánszláv bizottsági tag, továbbá a zsidó Haas Jakab dr tisztí főorvos, valamint Kofler trafikos jelenlétében trafikálta ki a főispán ugynevezett esküjét. Köcsön főispán kölcsön kérte erre az alkalomra Bothmer Miklóst, aki tktári minőségben kísérte s akit főjegyzőnek nevezett ki. Bothmer vezette a jegyzőkönyvet s ő olvasta az eskümintát. Köcsön annyira beleélte magát a helyzetbe, hogy még beszédet is mondott, amelyben a nemzetiségi törvény szigorú végrehajtását ígerte. A megyeházát különben csendőrök, és katonák őrizték.

A pánszlávok nyeh zsiájével fogadták a főispán beszédjét s a hirhedt *Hej szlováczil!* énekeltek. A magyarság az utcán végig a himnuszt, meg a Kossuth-nótát énekelte. Délután három órakor Köcsön főispán Budapestre utazott. Tüntettek ellene, de a csendőrség megoltalmazta s a tüntetőket visszaszorította. *Beniczky* Kálmán alispán kijelentette, hogy a főispánnal, mint magánemberrel érintkezik ugyan, de hivatalosan, mint főispánnal nem tárgyal vele.

A főváros ellenállása.

A fővárosi kerületek vezérférfiai ma értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy ha törvényes kormány márczius 1-ig nem alakul, nemcsak hogy a meg nem szavazott adókat nem szolgáltatják be, de még fokozottabb ellenállást kezdenek, a vidéki törvényhatóságok mintájára.

A kalocsai intronizáció.

Budapest, január 13. (Saját tud. táv.) Városv Gyula dr kalocsa-bácsi érsek holnapi ünnepélyes beiktatására, mint Kalocsáról jelentik, nagyban folynak az előkészületek. Az érsek már ma fogadta a küldöttségek egy részét. A helybelieket. Így első sorban a klérust, továbbá a községi előjáróságot, az államhivatalnokokat, a tantestületeket és a különböző egyesületeket. Holnap fogadja a vidéki küldöttségeket.

És pedig Pest, valamint Bács-Bodrog vármegyék, továbbá Zombor, Szabadka, Baja, Ujvidék és Zenta városok küldöttségét. Azután több országgyűlési képviselőt, a nagyváradi, székesfejérvári és csanádi káptalan küldötteit, valamint a vidéki tanintézetek deputációit.

A vidéki küldöttségek az érsek vendégei. Városv érsek a nap emlékére a város szegényeinek 1000 koronát, jótékony célra 1300 koronát adott. A város lobogódíszit öltött, este kivilágították s faklyásmenetet rendeztek.

Az orosz forradalom.

Pétvárról jelentik: január 19-én lesz az oroszok vizkereszt ünnepe, amelyen tudvalevőleg tavaly a téli palota ellen a végzetes lövést tették. Trepov tanácsára a csár elhatározta,

hogy a vizkereszt ünnepet az idén nem Pétervárott, hanem Carskojeszeloban fogja megtartani.

Zsidó forradalmárok.

Budapest január 14. (Saját tud. távirata.)

Varsóból jelentik, hogy a forradalmárok varsói szervezőbizottságának összes tagjait letartóztatták, kik kivétel nélkül zsidók. A rendőrség letartóztatta továbbá a zsidó forradalmi törvényszék tagjait is, kik épen egy czukrászüzletben gyűlést tartottak és halálos ítéleteket hoztak.

A perzsa sah bátyja Bécsben.

Budapest, január 13. (Saját tud. távirata.)

Bécsből jelentik, hogy a perzsa sah testvérbátyja ma Párisból két fiával odaérkezett.

NYILTTÉR.

BUTOR-IPARTELEP

Nagyvárad, Szent László-tér
RIMANÓCZY-HÁZ. Holdas templom mellett.
Telefonszám az egész megyére 584.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

butor

nagyraktáramban

modern szalon-, ebédlő-, háló- és fürdőberendezések, valamint mindenemű tükör, réz- és vasbutorok a lehető legszolidabb árszámítás mellett a leg szebb kivitelben szerezhetők be.

Saját műhelyemben

személyes felügyelettel készülnek minden e szakmába vágó asztalos, kárpitos és díszítő stb. munkák, javítások a legutányosabb árszámítás mellett

Tisztelettel

Büchler Márton.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középiskolába készülő tanulóknak, kisiparosok és kisgazdák számára.

Írta: RÁTKAY JÓZSEF.

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Vidékre 25 fillér előleges beküldése mellett bérmentesen küldetik meg.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim 21.

Fomat hátulról: oldalról taszigálták. Észre sem vette, nem látott egyebet, csak atyjának szürke fejét s a panaszos énekek visszhangzóit a lelkében. Majakin, aki mellette lépdelt, egyre beszélt s a fülébe suttogott:

— Nézd csak! Ezer meg ezer ember toladik köréd. Még a kormányzó is itt van... a polgármester... az egész tanács... és mögötted — nézz csak hátra — Pavlozna Zsófia... A város tisztelte Ignácot.

Eleinte nem is hallotta Foma Majakin suttogását, de mikor Medinszkáját említette, önkéntelenül megfordult s megpillantotta a kormányzót. Valami kellemes érzés támadt benne az előkelő férfiú láttára, akinek mellét ríktó rendszerlag és sok ragyogó rendjel díszítette.

Ma akin egy pillanatig a gyászdalt dudorászta, aztán megint suttogni kezdett:

— Hetvenöt ezer rubel nagy pénz. Az ember megérdemli érte az ilyen kíséretet... Hallottad, hogy az alapkövet tizenötödikén teszik le? Éppen az emléknapon.

Foma újból megfordult s pillantása a Medinszkájával találkozott. Nagyon sóhajtott s hirtelen úgy érezte, hogy megkönnyebbült. Mintha meleg napsugár érné lelkét, amely fölolvasztja bánatát. Egyuttal észébe jutott az is, hogy nem illik jobbra-balra tekingetnie.

A templomban fejfájás gyötörte Fomat s szédülni kezdett. A sűrű levegőben, amely porral, emberek leheletével s tömjénzaggal volt telítve, lassan, rezegve égtek a gyertyák. A temetőben már hangos és fájdalmas zokogás vett rajta erőt. Majakin megragadta a karját, elvitte őt a sirtól s szemrehányó hangon mondta:

— Ejnye de kishitű vagy. Hát azt hiszed, hogy nekem nem táj? Én is szerettem, ismerem az értékét... Dehát, mit csináljon az ember... Harmincz évig volt a legjobb barátom... Te még fiatal vagy... Én öreg ember vagyok s az egyetlen barátomat temetem. Valóságos koldus lettem... nem lesz nekem már barátom.

Majakin hangja reszketett s ezinte csikorogott, apró szeméből pedig egyre szivárogtak a könnyek. Nagyon megvolt hatva s szinte gyöngébbnek látszott, mint Foma, úgy hogy a fiatal ember a kebléhez szorította s így szólt:

— Ne sirjon, öreg... édes öregem, ne sirjon...

— Ugy, ugy! — mondta még egyszer Majakin gyöngé hangon, nagyot sóhajtott s aztán megint átváltozott jellemzilárd vén emberré — Nem szabad siránkoznod — folytatta aztán titokzatos hangon, miközben Foma mellé ült a kocsiba. — Most te vagy a hadvezér s bátran kell vezetned a katonáidat. A te katonáid a rubelek s neked sok katonád van...

Fomat bámulatba ejtette az e hirtelen átalakulás, melyet az öreg produkált, szóltalanul hallgatta Majakin szavait, melyek olyanok voltak, mintha rögöt dobtak volna valakinek a sirjára.

— Kivel harcoljak? — kérdezte Foma sóhajtva.

— Misd meg megtudod azt is. Megmondta atyád, hogy én okos és tapasztalt öreg ember vagyok, akire jó lesz hallgatni.

— Mondta.

— No, ha mondta, akkor figyelj rám. Ha az én okosságomat a magad erejével párosítod, nagy győzelmekre van kilátásod... Atyád előkelő ember volt... de két dolgot nem értett. Nem látott a jövőbe s nem tudott szót fogadni nekem. Nem az eszével aratta a diadalait, hanem a szívével. Oh, mi minden

lehet még te belőled... Gyere hozzám lakni, otthon a nagy lakásban elunod magad.

— Ott a néni.

— Anfsza beteg. Az sem bírja már nagyon sokáig.

— Ne... ne beszéljen így kérte Foma csöndesen.

— Dehogy nem. Miért ne beszélnek? Nem vagy te vénasszony, hogy a haláltól félj, a haláltól nem kell félni, ha az ember hivatásának élt. Az embernek pedig az a hivatása hogy az életét főtartsa. Az ember tőke, olyan mint a rubel. Rézgarasokból és kopekból van összetéve. Hallod?

— Hallom...

— Érted?

— Értem.

— Dehogy érted — mondta Majakin kétkező hongon.

— De csak azt az egyet mondd meg, miért kell meghalnia az embernek? — kérdezte Foma halkán.

Majakin szédakozva nezett Fomára s így szólt:

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A Központi Takarékpénztár ma, vasárnap, 14 én délelőtt fél 11 órakor tartja évi közgyűlését.

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, jan. 13.

Buza okt. — — — —	16 38
Rozs okt.-re — — — —	13 16
Tengeri április 1906 — — — —	13 38

Zab ápr.-ra — — — —	13 16
Repce aug.-ra — — — —	21 06

Értéktőzsde.

Budapest, jan. 13.

Osztrák hitelrészvény — — — —	678.—
Magyar hitelrészvény — — — —	706.—
Leszámitoló bank — — — —	499.—
Rimamurányi — — — —	548.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	681.75
Közuti vasut — — — —	582.50
Városi villamos vasut — — — —	316.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906 jan. 13-án	
Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o — — — —	117.85
Magyar koronajárdék 4— ^o / _o — — — —	96.45
Magyar koronajárdaentekék 1 ^o / ₃ ^o / _o — — — —	87.—
Magyar földteher-terhermés kötvény 4 ^o / _o	96.65
Horvát-szlavon földszorsjegg tesítési kötvény	96.50
M gyar nyeremény dí soésiu-kölcsön — — — —	215.—
Tisza-szab. és szegerseájegy-kölcsön — — — —	160.—
Osztrák járdék papirban — — — —	99.75
Osztrák járdék ezüstben — — — —	100.25
Osztrák korona járdék — — — —	117.50
Osztrák járdék aranyban — — — —	100.20
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	157.50
Osztrák-magyar bankrészvény — — — —	16.30
Magyar hitelbank részvény — — — —	796.60
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — — —	678.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — — —	680.—
20 frankos arany (Napolendor) — — — —	19.14
Német birodalmi márka — — — —	117.57
London vista — — — —	240.20
Páris vista — — — —	95.67
20 márkás arany — — — —	23.52

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Gyomorbajosok figyelmébe!

Mindazok, kik hűlés, gyomormegterhelés, igen meleg vagy igen hideg és rossz, vagy nehezen emészthető éledelek, úgy rendetlen életmód által

gyomorhűlés, gyomorgörcs, gyomorhaj, nehéz emésztés, elnyálkásodási

bajokban szenvednek, ajánljuk az alábbi, igen jó és hathatós szert, mely már évek óta használatban van. Ez a híres

vértisztító és emésztést elősegítő

Ullrich Hubert-féle növény-bor.

Ezen növény-bor kitűnő gyógyhatású növényekből s jó herból van készítve erősíti s eleveníti az embernek az egész emésztő szervezetét anélkül, hogy hajtószer lenne. A növény-bor tisztítja a vért minden rossz és betegséget okozó elemektől és elősegíti az új vér képezését.

A növény-bor idejekoráni használata által a gyomorbajokat még csirájukban elfojtja. Ezen szer az összes ilyen fajta szerek felett áll. Fejfájás, felbőfögés, gyomorégés, szélszorulás, émelygés, hányás, mely idült gyomorfájásoknál nagy mértékben lépnek fel, ezen szer egy-szeri használata után megszűnnek.

Székszorulás és annak kellemetlen következményei, u. m.: **szorongatás, hűlgöresök, szivdo bogás, álmatlanság, továbbá vértódulás** a májban, lépben és aranyér bántalmak ezen kitűnő gyógyhatású növény-bor használata által gyorsan és fájdalom nélkül megszűnnek.

E növény-bor megakadályozza az emészthetelenséget, előmozdítja az emésztési képességet és eltávolít könnyen székelés által minden rossz anyagot a gyomor- és belekből.

A sápadt, sovány kinézés, vérszegénység, gyengeség rendszerint rossz emésztés következménye hiányos vérképzés és a májbeteg állapotából ered? Teljes étvágytalanság, álmatlan éjék, idegfeszítések, lehangoltságok, álmatlanságok, főfájások a betegeket sokszor leverik.

A növény-bor a gyenge életerőnek új elemet ad. A növény-bor emeli az étvágyat, növeli az emésztést és táplálkozást, új erőt és életet ad.

Számtalan elismerő- és köszönő-levelek adnak erről bizonyosságot.

Ezen növény-bor kapható üvegekben 3 és 4 koronáért Nagyvárad, Püspöki, Csátár, Bihar, Körös-Tarján, Bereg-Böszörmény, Mező-Keresztes, Komádi, Zsadán, Marczibáza, Nagy-Szalonta, Tenke, Rossia, Rév, Szilágy-Somlyó, Kémer, Margitta, Székelyhid, Szalárd, Bihar, Diószeg, Nagy-Léta, Pocsaj, Kiss-Marja, Konyár, Hosszu-Pályi, Derecske, Berettyó-Ujfalú, Zsáka, Csömö, Szeghalom, Vésztő, Okány, Sarkad, Kőtegyán, Gyula, Dóboz, Békés-Békés-Csaba stb. stb. — Kapható még Ausztria és Magyarország összes nagyobb és kisebb városok összes gyógyszer-táiraiban.

Továbbá a gyógyszer-tárak Nagyváradon küldenek 3 és több üveggel ezen növény-borból Ausztria és Magyarország összes helységeibe **eredeti árakon.**

Utánzásoktól őrizkedni!!

Tessék mindig az „Ullrich Hubert-féle növény-bort” kérni.

AMERIKAI

ÁRUHÁZ

kézmű- és női divatáru raktár
Nagyvárad, Fő utca (Bazár épület).

Az összes *farsangi* cikkek megérkeztek, gyönyörű gasék, flitterek, és diszitési hozzávalók óriási választékban kaphatók a mindenképpen meglepő olcsó árban.

Az Amerikai Áruház olcsó árai utólérhetetlenek!

Globin

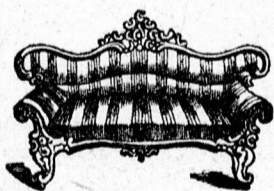
a legjobb és legfinomabb
czipőtisztítószer

A butorvásárlók figyelmébe.

Olcsó

BUTOR

gyári árban, kezesség mellett

háló-, ebédlő-,
szalon- és
szoba berendezések,
valamint az egyes butordarabok a

Magyar Mübutorgyár
részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Üzletvezető: **PORJESZ HERMAN.**

Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezések műipari vállalata. — Kívánatra tervek és költségvetések.

Aláírási felhívás.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár új sorsjegyeire.

A Pesti Hazai Takarékpénztár SORSJEGYEIRE előjegyzéseket az eredeti kibocsátási árfolyamon már most elfogadunk.

A sorsjegyek felerésze április hónapban kerül kibocsátásra és az akkor közzéteendő hivatalos tervezetből közölhetjük, hogy a

Pesti Hazai Első Takarékpénztár sorsjegyeinek évenként **HÁROM HUZÁSA** lesz,

egy K 600,000 (hatszáz ezer korona) és

két K 300,000 (háromszáz ezer korona)

összegű főnyereménnyel, 50,000 K, 40,000 K, 20,000 K stb., stb. minden húzásnál százánál több melléknyereménnyel.

A legkisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyernie kell, 105 kor.-tól 125 koronáig

emelkedik, azonkívül a legkisebb nyereménnyel kihuzott sorsjegy tulajdonosa egy nyereményjegyet kap, a mellyel a további nyereményhúzásokon játszik.

Ezen sorsjegyek úgy a nyeremények nagysága mint a játékterv összeállítása tekintetében minden eddigi hazai sorsjegy nyerési kilátásait messze felülmúlják. — Az új sorsjegyek iránt méltán mutatkozó nagy érdeklődés következtében ezek árfolyama előre láthatólag jelentősen emelkedni fog, azért ajánljuk, hogy jegyzéseit mindenki haladéknélkül teljesítse. — A jegyzéseket beérkezésük sorrendje szerint fogjuk figyelembe venni. — A kibocsátási árfolyam kb. 140 korona lesz. — Jegyzési bejelentésnél drb.-ként 5 kor. fizetendő foglaló fejében.

Ezen új sorsjegyekre drb.-onként 120 korona előleg kölcsönt adunk olcsó kamattal mellett.

Nagyvárad Takarékpénztár Részvénytársaság (Teleky-utca)

Aláírási felhívás.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár ÚJ SORSJEGYEIRE

előjegyzéseket az eredeti feltételek mellett a mai naptól kezdve elfogadunk. Ezen sorsjegyek körülbelül 140 koronás árfolyamon bocsátatnak ki a biztonságuknál, játéktervüknél és olcsóságuknál fogva felülmúlják az összes hazai sorsjegyeket.

Minden sorsjegynek nyernie kell.

Évenként 3. húzásuk lesz: **600000, 300000, 300000, koronás fő és 50000, 40000, 20000, koronás melléknyereményekkel.**

Az új sorsjegyek iránt mutatkozó rendkívüli érdeklődés következtében kérjük az előjegyzést mielőbb teljesíteni, melyet beérkezésük sorrendje szerint fogunk figyelembe venni.

Jegyzésnél darabonként — 5 — korona fizetendő foglaló fejében.

Ezen új sorsjegyekre a legmagasabb előleg kölcsönt nyújtjuk olcsó kamattal mellett.

Polgári takarékpénztár részvénytársaság

1453.

Kossuth Lajos utca 4. sz.

Dr. Politzer Jakab

szanatoriuma és vizgyógyintézete
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 7. sz.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva.

Vizgyógyászati, villanygyógyászati, szénsavas-, törpefenyő-, ásványfürdők, forrólégkezelés, gőzszekrény, pütyén-izsapkúra. Inhalatók. Vibrációs massage. Hízaló- és soványító-gyógymód.

Javallva: Idegesség minden neme, gyomor-, bél-, szív-, tüdő-, légzőszervek betegségeinél. Izületi-, izom- és idegszűznél.

Kitűnő gyógyeredmények. — Állandó orvosi felügyelet. — Olcsó árak.

Penzió (lakás, ellátás) naponta 5 és 7 korona.

Prospektussal és felvilágosítással szívesen szolgál

Dr. Politzer Jakab,
az intézet tulajdonosa és vezetője.

A Korona- és Filler-bazárt teljesen áthelyezték szembe, a városi Bazár-épületbe, az Amerikai-áruház mellé.

Mel tumbola-játékok, bálilegyezők, kottilionok, álarczok a legolcsóbban szerezhetők be, ugyszintén ajándék és dísz tárgyak, utazó-ládák és bőröndök, gyermek játékok, gyermek-kocsik, reform-szekerek, mely egyszersmint tolokocsi is. Gumi különlegességek.

Teljes

tisztelettel:

FRISS és TSA

KORONA- és FILLÉR-BAZÁR. Fő-utca,

városi Bazár épület.

Telephon 130.

A Biharmegyei Takarékpénztár

NAGYVÁRADON

zárszámadásai 1905-ik évről.

Mérleg-Számla

TARTOZIK

KÖVETEL

VAGYON	K	f.	K	f.	TEHER	K	f.	K	f.
Pénztári készletek			87017	16	Részvénytőke			1200000	—
Váltó-tárca			2967031	75	Tartalék-alapok: Rendes tartalékalap	370000	—		
Jelzálogilag biztosított kövelesek			564725	19	Értécsökkenési alap	10000	—	380000	—
Lombard előlegek			22028	—	Nyugdíj-alap			106094	50
Intézeti zálogházi kihelyezések . .			209844	71	Betétek: Takarékpénztári betétek .	5185940	70		
Értékpapírok és pénznemek			1054103	40	Szunyogh Péter ösztöndíj				
Intézeti ház			225000	—	alap 23087. sz. betéti könyv	2000	—	5187940	74
Folyó számlai a dósok és bankári					Átruházott jelzálog-kölcsönök . .			54828	40
követelések			2592214	85	Hitelezők: Folyó számlai betétek .	229560	81		
Leltár teljesen leírva					» » hitelezők	387288	86	616849	67
					Fel nem vett osztalékok			246	—
					Átmenő tételek: Előre felvett kamatok	36784	55		
					Lefüggő és szelvény-				
					kamatok és egyéb				
					bevételezendők . .	22251	70	14532	85
					Nyeresség-egyenleg			161472	90
			7721965	06				7721965	06

Nyereség- és Veszteség-Számla

VESZTESÉG.	K	f.	K	f.	NYERESÉG.	K	f.	K	f.
Üzleti kiadások:					Nyereség-áthozat az 1904. évből .			3506	33
Irodabér, perköltségek, illetékek,					Tiszta kamat-jövedelem			215348	77
nyomatványok, bélyegek és egyéb					Intézeti ház jövedelme			12598	08
költségek			29540	36	Jutalékok és különféle jövedelmek .			28040	77
Tiszti fizetések			30580	—					
Adók			27186	03					
Leírások:									
Per alatti követelésekből 10594.52									
Értékpapír és pénznemekből 4393.53	14988	05							
A már leirt követelésekből befolyt	4273	39	10714	66					
Az 1905. évi nyereség	157966	57							
Ehhez az 1904. évi nyereség-áthozat	3506	33	161472	90					
			259493	95				259493	95

Nagyvárad, 1905. december hó 31-én.

Fleischakker Gyula, vezérigazgató.

Markovits Sándor, cégvezető-főkönyvelő.

Fényes Manó, cégvezető-pénztárnok.

IGAZGATÓSÁG:

FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Dr. Wallner Ödön, elnök.

Ragány János, elnök.

Mihelfy Adolf,

Szunyogh Zoltán,

Schvartoz Ferencz,

Kandel József,

Dr. Moskovits Miklós.

Pekanovits Imre,

Dr. Schweiger Ede,

Weisz Gábor,

Dr. Márkus László,

Wix Adolf.

Szunyogh Szabolcs,

Weinberger Jakab,

Belépési felhívás!
A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet“
 1906. január 1-én nyitotta meg
11-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon czélnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, apró tőkék gyűjtésével fejlessze s ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félretenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzet üzletrész után 20 fillér, mely 3 évig vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok telvétele s az új törzsbetéli könyvecskék kiadása mai naptól kezdve d. e. 9—12-ig d. u. 3—5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca sz.) eszközöltetik. Nagyvárad, 1905. nov. 6.

Az igazgatóság.

A 11-ik évtársulat befizetési napjai:

Szerdán délután . . . 3—5-ig.
 Pénteken . . . 3—5-ig.

HIRDE T É S E K

jutányos árban

felvételnek a

„TISZÁNTÚL“

kiadóhivatalában.

Felhívás jegyzésre!

A Pesti Hazai Takarékpénztár SORSJEGYEIRE előjegyzéseket az eredeti kibocsátási árfolyamon már most elfogadunk.

A sorsjegyek február hónapban kerülnek kibocsátásra és az akkor közzéteendő hivatalos tervezetből közölhetjük, hogy a

Pesti Hazai Első Takarékpénztár sorsjegyeinek évenként HÁROM HUZÁSA lesz,

egy K **600,000** (hatszáz ezer korona) és
 két K **300,000** (háromszáz ezer korona)

összegű főnyereménnyel, **50,000 K, 40,000 K, 20,000 K** stb., stb. minden huzásnál százánál több melléknyereménnyel.

A legkisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyernie kell, 105 kor.-tól 125 koronáig emelkedik, azonkívül a legkisebb nyereménnyel kihuzott sorsjegy tulajdonosa egy nyereményjegyet kap, a melylyel a további nyereményhuzásokon játszik.

Ezen sorsjegyek úgy a nyeremények nagysága, mint a játékterv összeállítása tekintetében minden eddigi hazai sorsjegy nyerési kilátásait messze felülmulják. — Az új sorsjegyek iránt méltán mutatkozó nagy érdeklődés következtében ezek árfolyama előreláthatólag jelenlékenyen emelkedni fog, azért ajánljuk, hogy jegyzéseit mindenki haladék nélkül teljesítse. — A jegyzéseket beérkezésük sorrendje szerint fogjuk figyelembe venni. — A kibocsátási árfolyam kb. 140 korona lesz. — Jegyzési bejelentésnél drb.-ként 10 korona fizetendő foglaló tejében.

Biharmegyei Kereskedelmi-, Ipar- és Terményhitelbank

NAGYVÁRAD, NAGY-TELEKY-UTCZA.

Wallerstein Fülöp Fiai Nagyvárad, Bémer-tér

Nagy maradékvásár megkezdődött!

Azon körülmény, hogy sikerült Aradon a jóhírnevű »Probst Károly és Társa Utódai« cég csődtömegét és Kolozsvárott a »Balogh és Reil«-féle áruraktárt megvennünk, azon kellemes helyzetbe vagyunk, hogy képesek vagyunk minden versenyt felülmulva jó minőségű kézmű- és divatárubból eddig nem létezett **rendkívüli olcsó árak** mellett, dus választékot szolgáltatni.

A **farsangra** igen alkalmas és czélszerű ajándékok beszerzésére ajánljuk dus választéku áruraktárunkat, hol **női szövetek, selymek, vásznak, fehérneműek, szőnyeg, függöny, paplan és ágyneműekben** stb. dus választékot tartunk.

Fentieken kívül rendkívüli olcsó árban szolgálhatunk boákat, női és gyermek harisnyákat, keztyűket, meleg alsó trikót, ruhákat, férfi és női ingeket, korsettákat stb.

Amennyiben ritkán kínálkozik ily kedvező alkalom, hogy jó árut meglepő olcsó áron bevásárolni lehessen, kérjük a t. cz. vevőközöniséget áruházunk megtekintésére, előre is biztosítva, hogy **olcsó, szabott árak** mellett fogjuk a szükségletét kielégíteni.

kiváló tisztelettel **Wallerstein Fülöp Fiai.**

Kert-utca 5. számú ház és ugyanott egy Bösendorfi-zongora eladó.

Erdélyi pokróczok, flaneltakarók.

Szörme-kabátok, boák és muffok.

Női és gyermek felöltők.

Olcso kölcsön.

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rimanóczy szálló-dával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiac terén banktisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képviselője alapján:

1. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is benn foglaltatik) 10—50 évre a lehető legrovidebb idő alatt és legalacsonyabb kamatláb mellett minden előzetes díj és költség nélkül folyósítotok;

2. régebbi tartozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel;

3. köztisztviselőknek, katonatiszteknek, állami, megyei és városi hivatalnokoknak csekély heti részletekben törlesztendő 10—15 éves személyhitelt eszközök ki.

Mindentéle kölcsön ügyletben szívesen állok rendelkezésre és minden díjazás nélkül szolgálok felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon szám 424

930.

Olcso, melyen leszállított árak mellett kerülnek eladásra összes férfi. és női divatáru cikkek a

Fábry Testvérek

üzlethelyiségében Moskovits-palota,

Igazi alkalmi eladása egész finom árúknak, különösen nagy választék férfi ingek, gallérok, kiegészítők, divatos férfi, fiú és gyermek kalapok, sapkák, keztyűk, harisngák, alsó jüger ruházatok, takarók, utazó- és lópokrócok, galocsenek, hóczipők, férfi, női és gyermek lábbelik, egész finom minőségben, olcsó árak mellett, francia parchetek, rumburgi vásznak, szalag csipke, selymekendők, pamutok különösen leszállított árak mellett.

3000 drb férfi divat nyakkendők igazán olcsó árban. Határozott ár, készpénzfizetés mellett

Az üzletberendezés eladó. 1447.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3/4 watt fogyasztással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), szines fényképsz-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1/5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Villamos szerelők felvételnek a villamos műnél.

Védjegy:

„Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyított háziser, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyított kőszvényénél, csúznál és meghúzóseknél bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapestben.

Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz“, Prágában. Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Világkiállítás St. Louis 1904
Legmagasabb kitüntetés Grand Prix

Felhívás jegyzésre!

A Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegyeire előjegyzéseket az eredeti kibocsátási árfolyamon

már ma elfogadjunk.

A sorsjegyek a legközelebbi hónapokban kerülnek kibocsátásra és az akkor közzéteendő hivatalos tervezetből közölhetjük, hogy a Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegyeinek évenként három huzása lesz,

egy K. 600.000 (hatszáz ezer korona) és két K. 300.000 (háromszáz ezer korona)

összegű főnyereménnyel. 50.000 K, 40.000 K, 20.000 K. stb. stb., minden huzásnál száznál több melléknyereménnyel.

A legkisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyernie kell, 105 kor.-tól 125 koronáig emelkedik, azonkívül a legkisebb nyereménnyel kihuzott sorsjegyek tulajdonosa egy nyereményjegyet kap, amellyel a további nyeremény huzásokon játszik.

Ezen sorsjegyek, úgy a nyeremények nagysága, mint a játékterv összeállítására tekintetében minden eddigi hazai sorsjegy nyerési kilátásait messze fölülmulják.

Az új sorsjegyek iránt méltán mutatkozó nagy érdeklődés következtében ezek árfolyama előreláthatólag jelentékenyen emelkedni fog, ezért ajánljuk, hogy jegyzéseiket mindenki haladék nélkül teljesítse. — A jegyzéseket beérkezésük sorrendje szerint fogjuk figyelembe venni.

A kibocsátási árfolyam körülbelül 140 K lesz. — Jegyzési bejelentésnél darabonként 10 korona fizetendő foglaló fejében.

1441

Központi Takarékpénztár.